

Ühinenud Rahvaste
Hariduse, Teaduse
ja Kultuuri
Organisatsioon

UNESCO Eesti Rahvuslik Komisjon

UNESCO sündmused

UNESCO täitevkoogu 194. istung

2.–15. aprillini peeti Pariisis UNESCO täitevkoogu 194.istung. Täitevkoogu liikmena osales selle töös ka Eesti. Kõik täitevkoogu liikmed kuuluvad automaatselt programmikomisjoni (PX) ja administratiivsete- ning eelarveküsimustega tegelevasse komisjoni (FA). Lisaks on kolm komiteed ja üks alaline töörühm, kuhu samuti valitakse esindajad valimisgruppide kaupa. Eesti osaleb CR komitees (*Committee on Conventions and Recommendations*), mis tegeleb mõningate UNESCO normdokumentide monitooringu ja inimõigustega. Selles komitees esindasid Eestit suursaadik Marten Kokk ja Triinu Kallas välisministeeriumist. Lisaks kuulub Eesti täitevkoogu töökorralduslike küsimustega tegelevasse SP komiteesse (*Special Committee*), mis käesoleva istungi raames ei kohtunud. Eesti ametlik esindaja täitevkoogus on Eesti alaline esindaja UNESCO juures, suursaadik Marten Kokk. Lisaks osalesid istungil Heli Aru ja Kersti Kirs välisministeeriumist ning Kerli Gutman, Margit Siim ja Hanna-Liis Kaarlõp-Nani UNESCO ERKist. Eesti seisukohtade ettevalmistamiseks panustasid ka Katrin Rein haridus- ja teadusministeeriumist ning Eve Sird välisministeeriumist.

8. aprillil esines suursaadik Marten Kokk täitevkoogu ees sõnavõetuga, kus ta puudutas ÜRO uusi kestlikke arengueesmärgi ja internetivabaduse olulisust. Kestlikud arengueesmärgid lepatakse lõplikult kokku 2015. a septembris ÜROs, kuid nende väljatöötamise protsessis on oluline roll ka UNESCOl, eriti hariduse valdkonnas. Suursaadik rõhutas, et kestlikud arengueesmärgid peavad olema loomult universaalsed ning puudutama kõiki riike. Marten Kokk nimetas Eesti prioriteetideks UNESCO töös inimõigusi ning internetivabadust. Ta avaldas ka heameelt UNESCO ja internetivabaduse koalitsiooni (Freedom Online Coalition) koostöö üle.

Suursaadik Marten Kokk täitevkoogu istungil
Foto: Hanna-Liis Kaarlõp-Nani

UNESCO panus ÜRO uute kestlike arengueesmärkide väljatöötamisele oligi üks käesoleva istungi olulisem teema. Istungil võeti vastu ka Eesti, Rootsi, Ühendkuningriigi, Ameerika Ühendriikide ja Ukraina algatatud resolutsioon olukorra kohta Krimmis, milles väljendatakse sügavat muret selle üle, et Vene sõjaväe kohalolu Krimmis ohustab sealsete elanike võrdväärset ligipääsu haridusele ja sõnavabadusele ning võib seada ohtu UNESCO maailmapärandi Krimmis. Resolutsioonis kutsuti UNESCO peadirektorit jälgima olukorda Krimmis UNESCO mandaati puudutavates valdkondades ning informeerima täitevkoogu sealsetest arengutest järgmisel korralisel istungil 2014. a oktoobris.

UNESCO esindaja osaleb FOC konverentsil Tallinnas

UNESCO peakorteri esindaja Guy Berger osaleb 28.–29.aprillil Tallinnas peetaval internetivabaduse koalitsiooni (Freedom Online Coalition ehk FOC) kõrgetasemelisel aastakonverentsil. Konverentsi peateema on vaba ja turvaline internet kõigile. Konverentsi ühel sessioonil keskendutakse käimasolevale UNESCO uuringule, mis käsitleb nelja Internetiga seotud valdkonda: ligipääs infole ja teadmistele, väljendusvabadus, privaatsus ning infoühiskonna eetilise dimensioon. Guy Berger on selle sessiooni moderaator.

2011. aastal loodud internetivabaduse koalitsioon ühendab 22 sarnaselt mõtlevat riiki (Austria, Ghana, Costa Rica, Eesti, Gruusia, Holland, Iirimaa, Keenia, Kanada, Läti, Maldivid, Mehhiko, Moldova, Mongoolia, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa Soome, Tuneesia, Tšehhi, UK, USA), kes töötavad vabaduse säilitamise ja edendamise nimel internetikeskkonnas.

Koalitsioon rõhutab, et virtuaalne väljendusvabadus on inimõiguste lahutamatu osa ja väljendusvabaduse toetamine internetis on sama oluline kui kõik teised inimõiguste kaitse ning edendamisega seotud tegevused. Eesti on hetkel koalitsiooni eesistuja.

Lisainfo: <http://www.freedomonline.ee/>

UNESCO ERK
Pikk 2,
10123 Tallinn
Tel: 6 441431
Fax: 6 313757
unesco@unesco.ee
www.unesco.ee

UNESCO Veneetsia regionaalbüroo koostöö Eestiga

3.–6. märtsil kohtusid TÜ haridusuuenduskeskuses Euroopa komisjoni 7. raamprogrammist 2,5 miljoni euroga rahastatud uurimuslikku õpet toetava projekti „Uuringulaegas” partnerid, kokku 13 osalejat 12 riigist.

Projekti juhtpartner on Tartu ülikool, Eestist osaleb projektis veel Teaduskeskus AHHA. Üks projekti partneritest on ka UNESCO Veneetsia regionaalbüroo, mille esindajana osales üritusel programmispetsialist Rosanna Santesso.

Uurimusliku õppe all peetakse silmas õppimist, kus õpilaste aineteadmiste omandamine toimub läbi uurimuskogemuse, mille käigus loetakse teaduslikke tekste, sõnastatakse probleeme ja uurimusküsimusi, samuti viiakse läbi vaatlusi, kogutakse saadud andmeid ja sõnastatakse järeldusi.

„Uuringulaeka” projekti eesmärgiks on välja töötada süsteem, mille kaudu toetada süsteemselt uurimuslike oskuste arengut 1.-12. klassi õpilaste seas üle Euroopa. Kokku soovitakse koguda ja kirjeldada erinevates riiklikes ja rahvusvahelistes projektides õnnestunult välja arendatud uurimistegevused ja -keskkonnad ning pakkuda neid õpilastele vastavalt nende kogemusele ja oskuste tasemele. Kuna projekti õnnestumises on väga olulised partnerid õpetajad, siis on kavas koolitada lisaks vähemalt 1100 õpetajat, kes toetavad õpilasi uurimuslikus õppes viisil, mis kutsub õpilasi teadusest ja innovatsioonist huvituma. Projekti tulemusena peaksid uurimustööga tegelema vähemalt 23 000 õpilast. Projekt algas 1. märtsil ning kestab kokku neli aastat.

Lisainfo: <https://sisu.ut.ee/ark/projektist>

Eesti toetus UNESCO Usbekistani esindusele

Märtsis eraldas välisministeerium 50 000 eurot UNESCO Usbekistani esindusele meediakvaliteedi ja kommunikatsiooni sektorit arendavate tegevuste toetuseks 2014. aastaks.

UNESCO esindus Taškendis on välja töötanud programmi väljendusvabaduse toetamiseks läbi ajakirjanduse kvaliteedi tõstmise. Oluline osa on ka meediat reguleeriva seadusandluse ülevaatamisel, ajakirjanike väljaõppel, ajakirjanduse eetikastandardite ja eneseregulatsiooni mehhanismide teadvustamisel.

Eesti osaleb maailmapärandi konventsiooni üldkogu töörühmas

23.–24. jaanuaril ja 20.–21. märtsil kohtus Pariisis maailmapärandi konventsiooni üldkogu töörühm, mis arutab maailmapärandi komitee valimissüsteemi võimalikku muutmist. Põhiküsimus on selles, kas

valimissüsteem tuleks muuta valimisgruppide põhiseks, nagu üldkogul esitatud Brasiilia ettepanek ette nägi, või on ka teisi võimalusi, kuidas tagada erinevate regioonide õiglasem tasakaal komitees. Töörühm peab esitama oma ettepanekud 2014.a novembris peetavale erakorralisele üldkogule. Arutatud on mitmeid variante, kuid valimisgruppide erimeelsuste tõttu on kokkulepe visa sündima. Seetõttu on kavas veel kolmas kohtumine 20.–21. mail, kus loodetakse jõuda Brasiilia, UK, Eesti ja Norra esitatud ettepanekutest sünteetitud kompromissini. Eestit esindab töörühmas Margit Siim UNESCO ERKist.

Põhjamaade ja Balti riikide koostöö maailmapärandi ja turismi valdkonnas

Põhjamaade maailmapärandi fond (Nordic World Heritage Foundation) käivitas 2013. aasta kevadel projekti “Towards a Nordic-Baltic pilot region of World Heritage and Sustainable Tourism”. Projekti eesmärk on Põhjamaade ja Balti riikide maailmapärandi paikade kogemuste põhjal täiendada UNESCO perioodiliste aruannete küsimustikku ja arengukavade koostamise juhtnõore kestliku turismi seisukohalt. Käesoleva aasta alguses liitus projektiga ka Tallinn.

20.–21. märtsil kohtusid Tallinna kultuuriväärtuste ameti muinsuskaitse ja miljööalade osakonna juhataja Boris Dubovik ning tema asetäitja Elle Lepik Stockholmis projekti korraldajate, nõustajate ja viieteistkümne projektis osaleva maailmapärandi paiga esindajatega. Eelnevalt osales Elle Lepik Vilniuses ettevalmistaval koosolekul, kus ta kohtus kolme Baltimaa pealinna muinsuskaitse ekspertide, Riia ja Vilniuse UNESCO rahvuslike komisjonide ja linnaametite esindajatega.

Kohtumisel Stockholmis tegi projekti koordinaator Carol Westrik vahekokkuvõtte projekti senisest kulgemisest ning selgitas edasisi plaane. 2013. aastal analüüsiti ning täiendati perioodiliste aruannete küsimusi, käesoleva aasta on pühendatud arengukava arendamisele. UNESCO maailmapärandi keskuse esindaja Peter Debrine tutvustas väljatöötamisel olevaid juhendmaterjale maailmapärandi ja kestliku turismi valdkonnas, mida kohapeal arutati. Lisaks vahetasid Balti riikide ja Põhjamaade muinsuskaitse eksperdid kogemusi muinsuskaitse ja turismi korraldusküsimustes.

Eesti jagas kogemusi tööst maailmapärandi komitees

4. veebruaril toimus Eesti kunstiakadeemias Eesti-Soome koostööseminar, kus Eesti eksperdid jagasid kogemusi maailmapärandi komitee tööst. Eesti nelja-aastane mandaat komitees lõppes 2013. a sügisel toimunud valimistel, kus üheks komitee uueks liikmeks valiti Soome. Juttu oli üldisest töökorraldusest ja tööjaotusest delegatsiooni sees, samuti UNESCO kandetaotluste hindamissüsteemist, seireraportitest ning keerulisematest küsimustest nii kultuuripärandi kui ka looduspärandi valdkonnas. Soomlaste kaheksaliikmelist delegatsiooni huvitas meie praktiline kogemus, mida tutvustasid Mart Kalm kunstiakadeemiast, Urve Sinijärv keskkonnaministeeriumist, Margit Siim UNESCO ERKist ja Riin Alatalu kultuuriministeeriumist.

Lennujaama infotahvel tutvustab maailmapärandit Eestis

11. aprillil pandi Tallinna lennujaama üles infotahvel, mis tutvustab UNESCO maailmapärandi nimekirja kuuluvaid paiku Eestis: Tallinna vanalinna ning Struve geodeetilise kaare osana Tartu tähetorni ning baasjoone otspunkte Võiveres ja Simunas. Infotahvel tutvustab saabuvald reisijaid pagasilindi juures.

Foto: Hanna-Liis Kaarlõp-Nani

UNESCO geoparkide eksperdid külastavad Eestit

Ajavahemikul 1.05–15.08 külastavad Eestit kaks UNESCO eksperti, kes ülesandeks on hinnata eelmise aasta lõpus UNESCOle esitatud MTÜ Saarte Geoparkide taotluse sobivust UNESCO geoparkide võrgustikku. Ekspertide visiidi peamiseks eesmärgiks on analüüsida esitatud taotluse ja olemasoleva UNESCO kaitse alla kuuluva Lääne-Eesti saarte biosfäärialala territooriumide kattuvusest tulenevaid küsimusi.

Ilmus saarte biosfäärialade kogumik

Jeju saare (Korea) valitsus ja biosfäärialala avaldasid trükise “Saarte ja ranniku biosfäärialade kestlik majandamine”. Tegemist on nõupidamise ettekannete kogumikuga, mis teatavasti leidis aset Saaremaal ja Hiiumaal 4.–6. juunil 2013. Kogumikus on 20 artiklit ja nõupidamise avaldus. Kogumiku avab Hiiu maavanema Riho Rahuoja tervitus ning Leelo Kuke ja Toomas Kokovkini lühiartikkel meie biosfäärialast.

Lisainfo: http://arhi.pelagis.eu/category/unesco_mab

Keskkonnaamet kinnitas Lääne-Eesti saarte biosfääri programmiala säästliku arengu programmi 2014-2020

6. märtsil kinnitas keskkonnaameti peadirektor Andres Onemar Lääne-Eesti saarte biosfääri programmiala säästliku arengu programmi 2014–2020. Programmi eesmärgiks on Lääne-Eesti saarestiku kujundamine Eesti juhtivaks rohemajandusliku innovatsiooni ja pilootprojektide piirkonnaks kohalike looduslike ja poollooduslike maismaa- ja merekoosluste loodusvarade kestliku kasutamise alal.

Programmi elluviimist korraldab keskkonnaamet. Laiapõhjalise seose ja koostöö kohalike kogukondadega tagab keskkonnaameti peadirektori moodustatud nõukoda, kus osalevad piirkonna kohalikud omavalitsused, kodanikuühendused ja mittetulundusühendused, sh ettevõtjate esindusorganisatsioonid ja LEADER tegevusgrupid, kõrg- ja kutseharidusasutuste esindajad. Nõukoja peamiseks ülesandeks on programmi 5-aastaste tegevuskavade heakskiitmine. Programmi seireks koostab keskkonnaamet tegevuskava täitmise aastaaruande. Aastatel 2017 ja 2021 tellib keskkonnaamet programmi hindamise sõltumatutelt hindajatelt.

Projekti “The Baltic Way Stories” avakonverents Riias

Riias peeti 2. aprillil projekti “The Baltic Way Stories” avakonverents, kus Eestist osalesid Martin Andreller Okupatsioonide muuseumist ja Maarja Tinn Tallinna 32. keskkoolist. Projekti eesmärgiks on tähistada Balti keti 25. aastapäeva teemakohaste elulooliste jutustuste kogumisega Balti riikide koolides. Lugusid koguvad õpilased õpetajate juhendamisel, kogutud materjalid antakse kõigis kolmes riigis üle mäluasutustesse. Lugudest plaanitakse anda välja raamat kolmes keeles.

Kalender

20. –21.05.2014

Maailmapärandi konventsiooniosaliste üldkogu töörühma kohtumine Pariisis

22. –24.05.2014

UNESCO ühendkoolide teaduskonverents Kihnu saarel

31.05.2014

Maailmapäev Vabaduse väljakul

2.–5.06.2014

Vaimse pärandi konventsiooni osalisriikide 5. üldkogu Pariisis

10. –13.06.2014

Programmi „Inimene ja biosfäär“ koordineerimise üldkogu (MAB ICC) 26. istung Rootsis Jönköpingis

15. –17.06.2014

Seminar „Sustainability Science in Central and Eastern Europe“ Bratislavas

15. –25.06.2014

Maailmapärandi komitee 38. istung Kataris

ÜRO simulatsioon

28.–30. märtsini toimus Tallinna Pae gümnaasiumis ja välisministeeriumis ÜRO simulatsioon, mille käigus arutlesid keskkooli-õpilased Eestist ja naaberriikidest maailma valuprobleemide üle.

*Kristin Kuutma avasõnad
Foto: Martin Siimann*

Kokku osales simulatsioonil välispoliitika- ja diplomaatiahuvilisi noori 14 Eesti koolist, lisaks veel külalised Lätist ja Norrast.

Simulatsiooni käigus tegeleti mitmete teemadega, milledest olulisemad olid seekord keemiarelvade tõkestamine, Süüria põgenike olukord, lapse õigused ja tervishoiusüsteemide võrdlus. Teemad valiti simulatsioonile nende päevakohasuse tõttu nii ÜROs kui ka Eestis.

Kolmepäevase simulatsiooni jooksul jätkus aega nii tööks kui omavahel tutvumiseks. Simulatsiooni esimesel päeval elati rollidesse sisse, samuti oli võimalus vestelda simulatsioonil arutlusele tulevate teemade üle välisministeeriumi eksperdi Taavo Lumiste ja UNESCO Eesti rahvusliku komisjoni nõukoja liikme Merle Haruojaga.

Esimese päeva õhtu lõpetas juba traditsiooniline rahvusroogade tutvustav pidusöök. Teise päeva avas UNESCO Eesti rahvusliku komisjoni nõukogu esimees Kristin Kuutma, seejärel jätkus arutelu teemade üle kolmes komitees. Õhtu lõpetas filmi „Mandariinid“ ühine vaatamine Balti filmi-ja meediakoolis ja sellele eelnenud Gruusia suursaatkonna ajutise asjuri Tamara Mikaberidze lühiloeng. Simulatsiooni viimane päev, kus mängiti läbi ÜRO peassaamblee, toimus välisministeeriumi pressisaalis. Simulatsiooni juhtisid Uku Talmar, Sanna Kartau ja Kaarle Varkki Tegusatest Eesti Noortest.

Simulatsioonil osalemiseks pidid kõik osalejad eelnevalt esitama oma riiki tutvustava video ning kirjutama teemakohase miniessee. Nende ülesannete koostamiseks said noored sisendit detsembrikuisel koolituspäeval, kus Süüria põgenike olukorda ja humanitaarabi andmisega seonduvat tutvustasid välisministeeriumi eksperdid Kadi Metsandi ja Kadri Lepp ning keemiarelvade leviku tõkestamise võimalustel peatus Veikko Kala. Lapse õigustest andis ülevaate õiguskantsleri kantselei vanemnõunik Margit Sarv, rahvusliku julgeoleku ja eraelu puutumatuse teemal pidas ettekande Jaagup Irve MTÜst Eesti Interneti Kogukond. Erinevaid tervishoiusüsteeme tutvustas haigekassa tervishoiu osakonna juhataja Triin Habicht ja noorte tänaseid väljakutseid ENLI poliitikanõunik Edvard Ljulko.

*Arutelu simulatsioonil
Foto: Martin Siimann*

Läbi rollimängu arendasid noored analüüsimis-, arutlemis-, esinemis- ja meeskonnatöö oskusi ning püüdsid leida toimivaid lahendusi maailma probleemidele. Simulatsiooni töökeeleks oli inglise keel.

Simulatsiooni korraldasid UNESCO Eesti rahvuslik komisjon, MTÜ Mondo maailmahariduse keskus ning Tegusad Eesti Noored, rahaliselt toetas Eesti välispoliitika instituut. Ürituse sisulisse külge panustas välisministeerium.

*Rahvusroogade tutvustused
Foto: Martin Siimann*